

FEESTBRODEN

De bakker bakt voor feesten allerlei bijzondere soorten brood. Zo wordt er voor christelijke feestdagen, zoals Pasen en Kerstmis, extra feestelijk brood gebakken. In paasbrood zitten krenten, rozijnen en amandelspijs.

Kerstbrood wordt op dezelfde manier gemaakt, maar dan ook nog bestrooid ('besneeuwd') met poedersuiker. Bij de viering van het joodse paasfeest mag alleen ongezuurd brood, een **matze**, worden gegeten.

Ongezuurd brood wordt gemaakt van deeg dat niet is gerezen.

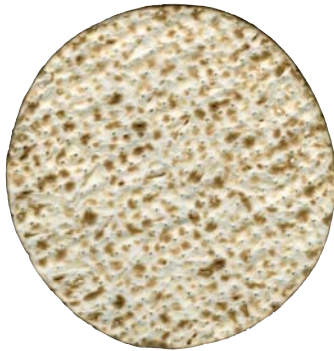
Moslims hebben geen traditie op het gebied van feestbrood, maar kennen wel veel soorten lekker brood. Een Marokkaans ontbijt bijvoorbeeld is heel erg uitgebreid.

In Limburg en Noord-Brabant worden voor het Sinterklaasfeest broodpoppen gemaakt: de **Mikkeman**. Mik is een ander woord voor brood.

Ook in andere provincies bestaan speciale broodbaktradities. In het noorden en oosten van ons land was het lange tijd zo dat er bij de geboorte van een kind bijzonder brood werd gebakken. Het Friese **suikerbrood** is daar een voorbeeld van. Dit is brood waarin klontjes suiker worden meegebakken.

kerstbrood

matze

Mikkeman

suikerbrood

Deze lesbrief ter gelegenheid van Het Nationaal Schoolontbijt 2008 wordt het onderwijs aangeboden door het Productschap Akkerbouw en de campagne 'Akkerbouw brengt land tot leven' www.akkerbouw.info.
Redactie en productie: Het Kleine Loo/PRLT Communicatie, Zoetermeer
Vormgeving: Ton Wienbelt - Illustraties: Hilbert Bolland, Voorlichtingsbureau Brood

Lesbrief Groep 5 en 6

ZO GROEIT GRAAN

De graankorrel is het zaad van een graanplant. Als je een korrel in de aarde stopt, groeit er een nieuwe plant uit. Als je de graankorrels fijnmaakt, heb je meel om brood van te bakken.

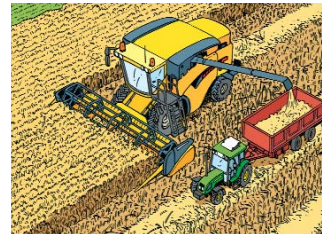

HET WERK VAN DE AKKERBOUWER

De akkerbouwer zaait in de herfst of in de lente met een zaaimachine het graan. In de zomer oogst hij het. Hij doet dat met een maaidorser. Die maait het graan en dorst het. Dit wil zeggen: hij slaat de korrels uit de aren.

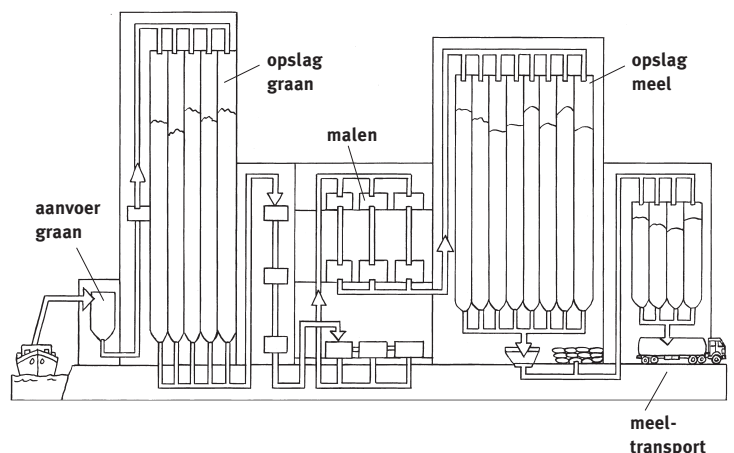
zaaimachine

maaidorser

MEEL MAKEN

Meel is fijngemalen graan. Het malen gebeurt in grote meelfabrieken. Hier zie je zo'n fabriek.

Opdracht

Geef met een rood potlood in de tekening aan hoe het graan vanuit het schip via de fabriek als meel in de vrachtwagen terecht komt.

GRAANSOORTEN

De bakker gebruikt meel van verschillende soorten graan. Het meest gebruikte graan voor brood is tarwe. Ook van rogge wordt brood gebakken (roggebrood), net als van maïs (maïsbrood). Maar er zijn nog meer soorten graan voor brood.

rogge

maïs

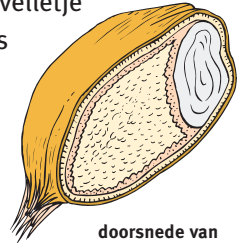
tarwe

Opdracht

Hier zie je drie graanplanten. Trek lijnen van de aren en de kolf naar de plant waar ze bijhoren.

SOORTEN MEEL

In de meelfabriek malen ze van graan verschillende soorten meel. Graan kun je heel grof of heel fijn malen. Je kunt het malen met of zonder het velletje van de korrel. Van meel met velletjes wordt 'volkorenbrood' gebakken. Met meel zonder velletjes wordt witbrood gebakken.

doorsnede van een graankorrel

Opdracht

GRAAN- EN BROODZOEKER

In deze puzzel staan woorden die met graan telen en brood bakken te maken hebben. Zoek de volgende woorden op:

zemel, meel, rijzen, volkoren, gerst, aar, kiem, bloem, gist, stro, kaf, korenbloem, korenwolf, trekker, zaaizaad, knip.

De letters die overblijven vormen een woord.

Welk woord is dat? .....

k	a	f	r	ij	z	e	n	k	k
v	s	a	z	e	m	e	l	o	o
o	g	a	c	m	e	e	l	r	r
l	i	r	s	t	r	o	h	e	e
k	s	o	o	k	i	e	m	n	n
o	t	g	e	r	s	t	l	b	w
r	t	r	e	k	k	e	r	l	o
e	o	k	n	i	p	n	t	o	l
n	b	ij	b	l	o	e	m	e	f
z	a	a	i	z	a	a	d	m	t

Wat betekenen de woorden van de puzzel? Zoek ze op in je woordenboek of op internet en schrijf het op.
